

Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

BARNE OG FAMILIEDEP.	KASS AR.
330.01	
27 NOV 2005	
SAKSBEH.	
SARSNR. 2005/02756	

-053

Deres referanse

Vår referanse
2005/6390 610 MAR

Vår dato

17 NOV 2005

Høring - forslag til forskrifter til ny barnehage Lov

Det vises til høringsbrev av 26. september 2005.

Fylkesmannen i Oppland har følgende merknader:

Generell kommentar:

Fylkesmannen mener det hadde vært mer ryddig om det ble vedtatt *en* barnehageforskrift, i stedet for åtte nye forskrifter. Selv om departementet utgir alle de nye forskriftene samlet per i dag, vil fremtidige endringer i forskriftene skje i utakt. Da vil forskriftene spres og det vil være vanskelig for brukerne og departementet å beholde oversikten. Man risikerer at forskriftene med tiden fremstår som innbyrdes motstridende.

Dette finner vi støtte for i "Veiledning om lov- og forskriftsarbeid" som ble utarbeidet av Justisdepartementet i februar 2000. Av denne fremgår under pkt 14.4 "Forskriftsstruktur" (s. 195) :

Forskriftsverket bør ha en struktur som sikrer at reglene når best frem til dem de angår. Dette innebærer at regler ofte bør samles i én forskrift i stedet for å spres på en lang rekke mindre forskrifter. For brukerne vil det vanligvis være vesentlig enklere å forholde seg til ett samlet reglesett enn å måtte finne frem til en rekke enkeltstående forskrifter som kan være vanskelige å finne, og som i praksis i mange tilfeller vil fremstå som innbyrdes motstridende.

Veilederen ligger på nettsidene til Justisdepartementet.

Ad pkt. 3.3 Forskrift om saksbehandlingsregler for opptak i barnehage

§ 6

Det følger av § 6 annet ledd at "Ved supplerende opptak kan bare søkere i opptakskretsen med lovfestet rett til prioritet etter barnehage Lov § 13 klage dersom de ikke tilbys plass."

Departementet uttaler på s. 22 i høringsbrevet at det er uhensiktsmessig bruk av ressurser å underrette samtlige søkere på ventelisten og gi disse klageadgang. På samme side, tre avsnitt over, uttaler departementet at "Tilbud om en barnehageplass er et velferdsgode av så stor

betydning for barnet og familien at avgjørelser om tildeling av barnehageplasser bør kunne påklages og overprøves.”

Barnehageplassen har ikke noen mindre betydning for de barna/ de foreldrene som får plass ved det supplerende opptaket enn de som får plass ved hovedopptaket. Årsaken til at barna ikke har søkt plass ved hovedopptaket kan være at barna er født ”feil tid” på året eller at familien er nyinnflyttet i kommunen, og at barna derfor ikke har vært med i hovedopptaket i det hele tatt. Fylkesmannen har forståelse for argumentet om at det vil være svært ressurskrevende, men mener likevel at alle som får avslag på inntak i barnehage første gang de søker (nye på ventelisten), bør ha klagerett. Fylkesmannen mener av denne grunn at samtlige søkere som får avslag første gang de søker, bør underrettes og gis klageadgang.

§ 8

Det følger av § 8 at klageinstans i saker om inntak i barnehage er kommunens klageorgan. Dette er i samsvar med forvaltningsloven § 28 annet ledd; i kommunene er kommunestyret eller en særskilt klagenemnd som kommunestyret har opprettet, klageinstans for vedtak truffet i kommunen.

Kommunen er eier/drifter av de kommunale barnehagene, og fylkesmannen mener derfor at *fylkesmannen* burde være klageinstans for vedtak/avslag på inntak i barnehage. Kommunen har motstridende roller som barnehageeier og barnehagemyndighet/klageinstans. I saker vedrørende eksempelvis godkjenning av barnehage, vedtak om kommunalt driftstilskudd og vedtak om foreldrebetaling er fylkesmannen allerede utpekt som klageinstans. Fylkesmannen mener det er enda større grunn til å gjøre unntak fra forvaltningsloven § 28 annet ledd i saker vedrørende inntak/avslag på inntak enn for de nevnte sakene. Vi viser igjen til kommentaren til departementet under § 6 om at ”Tilbud om en barnehageplass er et velferdsgode av så stor betydning for barnet og familien”. Det ville styrke rettsikkerheten for de barna/foreldrene som ikke får plass i barnehage, hvis klagemyndigheten ble hevet over det kommunale nivå.

Ad. pkt. 5.5 Forslag til forskrift om foreldrebetaling i barnehager, gitt med hjemmel i barnehagelovens § 15

§ 5

Det følger av § 5 at ”Fastsetting av foreldrebetaling kan påklages til fylkesmannen.” Fylkesmannen har mottatt klagesaker vedrørende *hvilke måneder* det kan kreves betaling for, og mener derfor det bør presiseres i forskriften at det er det månedlige *beløpet* som kan påklages.

Ordlyden i § 5 kunne lyde:

Vedtak om foreldrebetaling kan påklages der det fremgår at det beløpet foreldrene skal betale overstiger maksprisen.

Det følger av merknadene til gjeldende forskrift at vedtak om foreldrebetaling kan påklages ”der det fremgår at det beløpet foreldrene skal betale overstiger maksprisen”.

Avslutning/ generell kommentar

Den nye barnehageloven inneholder kun generelle kvalitetskrav, barnehagen skal ha den gode kvaliteten som er angitt i lovens § 2.

Det er lagt opp til at det skal utarbeides lokale standarder i kommunene vedrørende bl a barnehagenes *areal* og *bemanning* (det er i § 18 siste ledd gitt hjemmel for forskrift om den *pedagogiske* bemanningen, men ikke den øvrige bemanningen). Kommunen er ikke nødt til å vedta noen standarder, det er tilstrekkelig at kommunen viser til den nye lovens § 2 når de godkjenner barnehager.

Fylkesmannen har i den senere tid erfart at det er problematisk å kreve at en kommune øker bemanningen med hjemmel i slike generelle standarder som følger av § 2.

Fylkesmannen mener det ville blitt bedre kvalitet i barnehagen med nasjonale forskrifter som konkretiserte nasjonale standarder på dette området. Dette har flere årsaker:

- Kommunen har *motstridende roller* som barnehageeier og barnehagemyndighet. Derfor burde regelverket/kravene fastsettes av sentral myndighet.
- Det er først og fremst barna som opplever kvaliteten i barnehagen. Små barn har vanskelig for å formulere krav til kvalitet/brudd på lovens § 2. Små barn har med andre ord lav rettsikkerhet med dagens ordning. Nasjonale forskrifter vil virke forenklende på saksbehandling, godkjenning og tilsyn i kommuner og hos fylkesmenn, og derved styrke rettssikkerheten for barna.
- Nasjonale forskrifter vil skape større forutsigbarhet for private barnehager; de vil i så tilfelle vite hvilke krav/standarder de har å forholde seg til.

Fylkesmannen mener med andre ord at det burde vedtas en "kvalitetsforskrift" vedrørende krav til areal og bemanning i barnehagen.

Kristin Hille Valla

Knut Aagesen
utdanningsdirektør